**De toekomst wordt bepaald door het verleden**

Hier wil ik even bij stil staan m.b.t. de behandeling van de kadernota.

Hoe lang geleden is het dat wij nog in een corona/covid pandemie verkeerden? Pas recent heeft de overheid officieel aangegeven dat deze over is.
Dat we verplicht waren om mondkapjes te dragen? Openbaar vervoer wat niet reed, vakanties die omgeboekt werden etc.
De avondklok die ingesteld werd. En niet te vergeten het vergaderen in Teams of Zoom? Raadsvergaderingen in Teams waarbij de Bovenkerknorm eenvoudig gehaald werd.
De discussie of de A27 en A15 nog wel verbreed dienden te worden.

Het ligt achter ons of zo lijkt het in ieder geval wel. Niet voor het medisch personeel die in de frontlinie stond en nu de gevolgen van long covid moet ervaren met alle consequenties van dien.

Voor het overgrote deel van de Nederlanders is het weer business as usual.

Het zelfde geld voor de oorlog in Oekraïne. We zijn er aan gewend geraakt totdat er afgelopen zaterdag een coup plaats vond die net ze snel weer ophield te bestaan.

Dit ogenschijnlijk dan want de maatschappij is wel degelijk veranderd. Was er al voor corona sprake van individualisering, deze is door corona alleen maar toegenomen. Teams is niet meer weg te denken en social media heeft een vlucht genomen.

En in dit spanningsveld staat onze gemeente voor grote uitdagingen.

Als ik alleen maar kijk naar milieu en klimaat dan zijn dit enorme opgaves voor de komende jaren. De problematiek rond stikstof is bij lange na niet opgelost en zal, niet alleen voor rijk en provincie, maar ook gemeenten voor belangrijke keuzes komen te staan. Dit gaat inwoners pijn doen en zeker onze boeren.
De gemeente wil nu een boerenbank op gaan zetten. De vraag die wij als PM hebben is welke rol/positie het college op zich wil gaan nemen

Verder de CO2 problematiek. Ook hier moeten stappen gezet worden. Denk aan de RES maar op individueel vlak moeten er door onze inwoners stappen gezet gaan worden. We lopen nu al achter op de RES 1.0. Vraag is hoe wil het college dadelijk weer in de pas gaan lopen? Verder, even vooruitlopend op het onderzoek wat nu loopt, conformeert Gorinchem zich dadelijk wel aan de conclusies van het rapport?

Bodemdaling. Een zorgpunt specifiek voor onze streek. De stijging van de waterspiegel in combinatie met de bodemdaling vraagt het nodige. We worden in ieder geval kwetsbaarder.

Woningbouw. De ambities van de Jonge worden langzaam maar zeker teruggeschroefd. Begrijpelijk maar dat betekent wel het nodige voor Nederland en ook Molenlanden.
Verder zien we dat de woningbouw door diverse oorzaken stagneert, bouwkosten, hypotheekrente etc. Starterswoningen lijken nu helemaal uit beeld te verdwijnen, gelukkig kan het nog wel in Noordeloos.
In de kadernota staat aangegeven dat we de woningbouw willen versnellen. Een uitdaging gezien hetgeen ik net geschetst heb.
Hiernaast specifiek voor Molenlanden de vraag of er nog wel in de polder gebouwd moet worden. Dit vanwege de bodemdaling in ons gebied.

Mobiliteit. De files op de A15 en A27 zijn groter dan voor de corona crisis. Zo ook de belasting op ons eigen onderliggende wegennet. Dit heeft ook voor onze inwoners de nodige, negatieve, consequenties. De mobiliteitsvisie dient nog opgestart te gaan worden. Vraag is dan ook wanneer staat deze nu ingepland?

Van belang is hoe informeer je onze inwoners over genoemde belangrijke issues. Communicatie is het toverwoord. Een inloopavond in Nieuw-Lekkerland om in gesprek te raken met deze inwoners leverde exact 4 bewoners op die aanwezig waren. Dit van de 10 duizend die het dorp kent. Ook hier speelt de individualisering een rol. Inwoners komen alleen als het hun direct raakt. Het lijkt erop dat Molenlanden langzaam maar zeker op stadsniveau begint te functioneren waarbij buren elkaar niet meer kennen.

Hiernaast lezen we dat er ook nog investeringen zijn zonder besluitvorming. Ook deze zullen in 2024 een plek(financieel) moeten krijgen.

Wat hiernaast ook nog meespeelt is het personeelstekort. Dit geld niet alleen voor Molenlanden maar is een breed probleem. Deze tekorten zorgen ervoor dat ambities bijgesteld dienen te worden en specifiek gemaakt wat wel en wat niet gerealiseerd kan worden.

In dit spanningsveld zoals boven beschreven is deze kadernota opgesteld.
Waar de kadernota uit vorig jaar nog beleidsarm was is deze nu vol ambities. De algemene reserve is nog gevuld al zien we hier toch wel dat we richting het minimum gaan wat door de raad gesteld is. M.a.w. we moeten hier prioriteiten gaan stellen.

Al met al uitdagingen voor dit college het komende jaar.

Verder even kort door de programma's:

**Wonen**

PM heeft al vaker aangegeven dat er inwoners in Molenlanden zijn die in een tiny of small house willen wonen. Dit blijft nu buiten beschouwing. Hier willen toch bij het college aandacht voor vragen.

Statushouders zullen dadelijk ook nog een plek in onze gemeente moeten gaan krijgen. Hoe ziet het college dit voor zich?

En dan de omgevingswet. Deze gaat in 2024 in maar volgens de kadernota lopen we achter op de planning.

**Economie**

De economie, arbeidsmarkt en opleiding zijn met elkaar verweven. Deze laatst zie ik niet terugkomen, niet in relatie met de arbeidsmarkt.

Afval en dan mn. het functioneren van Waardlanden. Na de laatste raadsvergadering lijkt mij dit zeker een punt van aandacht. Dit als we de ambities die in de kadernota zijn opgenomen willen waarmaken.

Een vraag aan het college m.b.t. agrarische economie. Welke rol ziet het college hier voor zich?

**Welzijn**

Doorontwikkelen van dorps-en stadsgericht werken. De vraag blijft hoe komen we in contact met onze inwoners. Als ik zie dat er  inwoners op een bewonersavond met de titel 380 kV afkomen dan vragen wij ons af of de communicatie van de gemeente effectief is.

PM mist hier nog de visie van het college op armoedebeleid. Kan de wethouder hier wat meer over zeggen.

**Bestuur**

OOV. Hoe willen we de ambities gaan realiseren met het gebrek aan Boa's?
Voor de uitvoering zijn deze in onze ogen essentieel. We zijn benieuwd naar de reactie van het college.

**Bedrijfsvoering**

Hierover heb ik in mijn inleiding al het nodige gezegd. Blijft het personeelsprobleem. Hoe wordt het wervingsbeleid nu concreet aangepakt?  Procedures worden uitgesteld vanwege personeelscapaciteit. De vraag vanuit PM is of er geen mogelijkheden zijn om zaken uit te besteden. In Rotterdam zijn hier wel voorbeelden van. Wij denken er over na om hierover met een amendement te komen.

**Financiën**

Zoals vaker gezegd is de kadernota een eerste vingeroefening richting de begroting. Een begroting van ca. 100 miljoen waarbij het overgrote deel van de gelden vastligt. Slechts een beperkt deel is vrij besteedbaar en hier kan de raad invloed op uitoefenen.
PM heeft er alle vertrouwen in dat, gelijk aan vorige jaren, er een sluitende begroting gepresenteerd gaat worden.

Rest mij het college en ambtenaren veel succes toe te wensen in de stappen die gezet moeten worden naar een bestendige toekomst.

Ferry van der Koelen, Progressief Molenlanden